

На основу члана 65. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 – др. закон, 67/2019, 6/2020- др. закони, 11/2021 – аутентично тумачење, 67/2021, 67/2021- др. закон, 76/2023 и 19/2025), члана 1. став 2. Правилника о докторским студијама Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 191/16, 212/19, 215/20, 217/20, 228/21, 230/21, 241/22 и 259/24), члана 2. Правилника о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 208/19, 212/19, 241/22 и 252/24), члана 57. Статута Универзитета у Београду – Факултета организационих наука (06-03 бр. 2/53-1 од 13.12.2024. године), Наставно-научно веће Факултета на седници одржаној _____ године доноси

ПРАВИЛНИК О ДОКТОРСКИМ СТУДИЈАМА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ – ФАКУЛТЕТУ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

І ПРЕДМЕТ УРЕЂЕЊА

Члан 1.

Овим правилником уређују се докторске студије на Универзитету у Београду-Факултету организационих наука (у даљем тексту: Факултет).

Правилник уређује услове и начин уписа, организацију студија, поступак припреме, израде и услове за одбрану докторске дисертације, заштиту резултата истраживања, дигитални репозиторијум Универзитета у Београду (у даљем тексту: Универзитет у Београду), промоција доктора наука и друга питања од значаја за докторске студије.

ІІ ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Основна начела

Члан 2.

Основна начела докторских студија су научно истраживање и учење кроз истраживање, иновативност, примена највиших међународних академских и научних стандарда и међународних мерила квалитета, транспарентност и међународна конкурентност.

Докторске студије су отворене за све облике сарадње са сродним програмима у земљи и иностранству.

Факултет организује и изводи докторске студије у складу са Законом о високом образовању (у даљем тексту: Закон), стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија предвиђених Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма (у даљем тексту: Стандарди), Правилником о докторским студијама на Универзитету у Београду, Статутом, овим правилником и другим општим актима.

Задаци докторских студија

Члан 3.

Задаци докторских студија су:

- 1) стварање нових знања и њихова примена;

2) оспособљавање студената докторских студија (у даљем тексту: студенти) за самостално, оригинално и научно засновано истраживање којим се проширују границе знања као и критичко оцењивање рада других.

Облици докторских студија

Члан 4.

Докторске студије могу имати следеће облике:

- 1) студијски програм докторских студија чији је носилац факултет;
- 2) студијски програм докторских студија за стицање заједничке дипломе (*joint degree*) или двоструке дипломе (*double degree*) која се стиче на докторским студијама које Универзитет, односно факултет, организује са другом високошколском установом у Републици, односно у иностранству, која је акредитована за извођење студијских програма докторских студија;
- 3) студијски програм докторских студија на основу билатералног уговора између Универзитета, односно факултета и стране високошколске установе која испуњава услове за издавање диплома доктора наука у складу са прописима земље порекла (*cotutelle de these*), у складу са општим актом који доноси Сенат.

Организација докторских студија

Члан 5.

Докторске студије изводе се у оквиру делатности високог образовања и научноистраживачког рада Универзитета, односно факултета, а кроз студијске програме докторских студија.

Докторске студије се изводе на основу акредитованог студијског програма који може бити из једне или више научних области у оквиру једног или више научно-образовних поља.

Део студијског програма докторских студија факултет може изводити у сарадњи са једним или више института у саставу Универзитета. Докторске студије при Универзитету могу се изводити у сарадњи Универзитета са институтима и факултетима.

Уколико више факултета организују и изводе студијски програм докторских студија, Сенат одређује носиоца – координатора.

Када Универзитет, односно факултет, организује докторске студије у сарадњи са институтом или другом високошколском установом у Републици, односно у иностранству међусобни односи се уређују уговором који садржи: услове и начин обезбеђења кадрова, простора, опреме, лабораторије, наставне, стручне, научне и друге литературе, услове за ангажовање наставника и других лица која учествују у настави и који дају стручну подршку у организацији докторских студија, финансијске обавезе, вођење евиденције о уписаним студентима, издавање диплома и друга питања од интереса за уговорне стране.

Школа докторских студија

Члан 6.

Више акредитованих студијских програма докторских студија унутар Универзитета у Београду из једне или више научних области може се удружити у школу докторских студија ради повећања истраживачких и наставних капацитета, уједначавања критеријума, подстицања интердисциплинарности и веће економичности.

Сенат Универзитета даје сагласност на формирање школе докторских студија само на основу заједничког образложеног предлога органа носилаца студијских програма докторских студија који обједињују део својих активности у школу докторских студија. Рад школе докторских студија уређује се општим актом који доноси Сенат.

Организација рада и руковођења на докторским студијама

Члан 7.

У реализацији докторских студија надлежности су подељене између Факултета и Универзитета у Београду.

У оквиру Факултета надлежности су подељене између:

- Декана Факултета;
- Савета Факултета;
- Наставно-научног већа Факултета;
- Већа студијских програма докторских академских студија (у даљем тексту Веће докторских студија);
- Катедри Факултета.

Надлежности тела из претходног става дефинисана су Статутом Факултета.

Члан 8.

Докторске студије организује и прати Служба за мастер, специјалистичке и докторске студије (у даљем тексту Служба) којом руководи ресорни продекан.

Члан 9.

Наставно-научно веће за решавање питања нерегулисаних овим правилником из области организовања и вођења докторских студија може да именује комисије, на предлог Већа докторских студија.

Комисију чине најмање три члана, односно непаран број чланова.

Студијски програми

Члан 10.

Студијски програми докторских студија засновани су на стицању знања кроз самосталан, индивидуалан научноистраживачки рад, кроз предмете и друге научне и стручне активности које укључују критичко размишљање.

Савладавањем студијских програма докторских студија студент стиче компетенције квалификованог истраживача који може да спроводи одговорно и независно истраживање у складу са принципима добре истраживачке праксе и Националним оквиром квалификација.

Руководиоци студијских програма и студијских подручја докторских академских студија

Члан 11.

Сваки студијски програм има руководиоца студијског програма и руководиоце студијског подручја ако студијски програм садржи студијска подручја.

Руководиоца студијског програма односно студијског подручја именује Декан, из реда наставника, на предлог надлежних катедри.

Уколико студијски програм има студијска подручја, Декан именује једног од руководиоца студијског подручја за руководиоца студијског програма.

Руководилац студијског програма је, по функцији, члан Већа студијских програма докторских академских студија.

Студијски програм односно студијско подручје може имати заменика руководиоца студијског програма односно студијског подручја.

Заменик руководиоца студијског програма односно студијског подручја мења руководиоца студијског програма односно студијског подручја у случају његовог привременог одсуства.

Мандат руководиоца студијског програма тј. подручја траје две школске године.

Надлежности руководиоца студијских програма су:

1. координира процес предлагања садржаја предмета који припадају студијском програму;
2. координира процес измене и допуне студијског програма;
3. разматра и предлаже услове и начин уписа кандидата на студијски програм;
4. прати и обезбеђује равномерност оптерећења наставника у настави и води рачуна о равномерном распоређивању наставника по предметима студијског програма;
5. прати и води рачуна о оптерећењу и равномерној расподели ментора на студијском програму;
6. предлаже покривеност наставе уџбеницима и потребном литературом;
7. анализира успех студената на студијском програму и квалитет извођења наставе, те даје предлоге за његово побољшање;
8. координира извођење наставе на студијском програму;
9. учествује у активностима представљања студијског програма;
10. координира и прати рад ментора студија на студијском програму;
11. обавља и друге послове које му повери Веће студијских програма докторских академских студија.

Надлежности руководиоца студијских подручја су:

1. учествује у предлагању садржаја предмета који припадају студијском подручју;
2. предлаже измене и допуне студијског подручја;
3. разматра и предлаже услове и начин уписа кандидата на студијско подручје;
4. прати и обезбеђује равномерност оптерећења наставника у настави и води рачуна о равномерном распоређивању наставника по предметима студијског подручја;
5. прати и води рачуна о оптерећењу и равномерној расподели ментора на студијском подручју;
6. учествује у предлагању покривености наставе уџбеницима и потребном литературом;
7. анализира успех студената на студијском подручју и квалитет извођења наставе, те даје предлоге за његово побољшање;
8. координира извођење наставе на студијском подручју;
9. учествује у активностима представљања студијског подручја;

10. координира и прати рад ментора студија на студијском подручју;
11. обавља и друге послове које му повери Веће студијских програма докторских академских студија.

Језик студија

Члан 12.

Докторске студије на факултету организују се на српском језику.

Факултет може остваривати студијски програм и на језику националне мањине и страном језику уколико је такав програм акредитован.

Факултет може организовати и изводити поједине делове докторских студија, као и организовати полагање испита и израду и одбрану докторске дисертације, на језику националне мањине или на страном језику, у складу са Статутом Факултета, а по одлуци Наставно-научног већа факултета.

Услови уписа на докторске студије

Члан 13.

Услови, начин и поступак уписа на докторске студије уређује се Статутом Универзитета, Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду, Политиком уписа студената на Универзитету у Београду и конкурсом за упис на студије.

Уговор о студирању

Члан 14.

Са студентом који се уписује на докторске студије, Факултет закључује уговор којим се регулишу међусобна права и обавезе (Образац 1).

Ментор студија и потенцијални ментор

Члан 15.

Студенту који се уписује на докторске студије Веће докторских студија на предлог Комисије за спровођење интервјуа за упис на докторске студије, а уз сагласност Катедре предлагача студијског програма, на који је студент уписан, после уписа одређује ментора студија ангажованог на студијском програму водећи рачуна о жељи студената, референцама наставника, као и о равномерном оптерећењу наставника.

Ментор студија усмерава и упућује студента у научне садржаје које је потребно да савлада и помаже у избору потенцијалног ментора.

Ментор студија мора да испуњава услове да буде ментор докторске дисертације.

Ментор студија са студентом сарађује у првој и другој студијској години. Основни задатак ментора студија је да прати рад кандидата, саветује кандидата у вези са општим научно истраживачким радом.

Ментор студија је дужан:

1. да, у сарадњи са студентом, за сваку студијску годину изради и одобри план студијских и истраживачких активности, да помогне студенту у избору предмета, усмери га у научне садржаје које је потребно да савлада, као и да пружи подршку у избору потенцијалног ментора докторске дисертације;

2. да одобрени план рада студента учини доступним наставницима ангажованим на студијском програму који је студент уписао;
3. да континуирано прати рад студента и организује најмање један формални састанак у току академске године, о ком се води кратка евиденција;
4. да у року од 15 дана по окончању последњег испитног рока у академској години, достави извештај о испуњењу плана рада студента, са оценом напретка и препорукама за наредни период.

Прилог. Образац плана рада кандидата

Прилог. Извештај о испуњењу плана рада или Извештај о раду кандидата...“

Члан 16.

Студент уз консултације са ментором студија прави избор предмета са уписаног студијског програма, односно других студијских програма докторских студија на Универзитету, односно факултету.

Студент, на основу писану сагласност ментора студија, може да изабере највише 1/3 изборних предмета из других студијских програма докторских студија на Универзитету, односно факултету, уз сагласност руководиоца студијског програма.

Студенту који је остварио 90 ЕСПБ бодова на лични захтев и уз сагласност Катедре којој припада потенцијални ментор, Веће докторских студија утврђује предлог потенцијалног ментора.

Потенцијални ментор заједно са студентом учествује у састављању плана истраживања, формулисању теме докторске дисертације, припреми пријаве и образложења теме докторске дисертације и другим активностима везаним за докторске студије.

Потенцијални ментор је наставник предмета, студијског програма на који је студент уписан, који је студент положио, а који је преузео обавезу да заједно са студентом учествује у састављању теме и плана истраживања на приступном раду, припреми пријаве и образложења теме докторске дисертације и другим активностима везаним за докторске студије.

Рок за завршетак докторских студија

Члан 17.

Рок за завршетак докторских студија уређује се Статутом Универзитета.

III НАСТАВНИЦИ И ИСТРАЖИВАЧИ

Услови за ангажовање на докторским студијама

Члан 18.

Наставници и истраживачи изабрани у научно звање ангажовани на извођењу докторских студија морају да испуњавају услове и да поседују компетенције у одговарајућој научној области у складу са Стандардима.

Сукоб интереса

Члан 19.

За ментора и члана комисије не може бити именовано лице које је са кандидатом у

сродству или пословном односу изван Универзитета или односу било које врсте, који може довести до сукоба интереса.

Ментор

Члан 20.

Ментор надзире и усмерава рад студента током израде докторске дисертације, прати квалитет истраживачког рада студента, подстиче учешће у научним пројектима и објављивање радова студента.

Ментор се стара да истраживања теку по плану, тако да се сва истраживања неопходна за израду докторске дисертације обаве у предвиђеном временском року и процењује да ли су истраживања достигла ниво неопходан за докторску дисертацију, у погледу обима и квалитета. Ментор даје писано мишљење о спроведеном истраживању и постигнутом научном доприносу докторске дисертације.

Ако постоји више ментора, сваки од њих преузима одговорност за унапред одређени део истраживања и поступка израде докторског рада.

Члан 21.

За ментора се може одредити:

- 1) наставник Факултета;
- 2) истраживач изабран у научно звање који је запослен на институту у саставу Универзитета;
- 3) професор емеритус Универзитета;
- 4) члан САНУ у радном саставу који је пре пензионисања имао наставно или научно звање;
- 5) лице с еквивалентним звањем из тач. 1. и 2. овог члана, ако је реч о ментору који је звање стекао у иностранству када су у питању докторске студије из члана 4. тачка 3. овог правилника, као и у другим случајевима када је одређен за другог ментора.

Могу се одредити и два ментора, с тим да један од ментора испуњава услове из става 1. тач. 1-4 овог члана.

Уколико је кандидат радно ангажован на институту у саставу Универзитета, као други ментор може му се одредити истраживач из одговарајуће научне области, који је у сталном радном односу у институту у саставу Универзитета.

Ментор мора имати референце из научне области којој припада тема докторске дисертације и испуњавати друге услове из Стандарда.

Када су у питању интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни студијски програми обавезно се одређују два ментора.

Члан 22.

Ментор може да води истовремено највише пет студената који су на докторским студијама, у складу са Стандардима.

Ментор који је преузео менторство пре одласка у пензију, има право да менторство изведе до краја, у складу са Законом.

Промена ментора

Члан 23.

Изузетно, студент или ментор могу да поднесу декану писани захтев са образложењем за прекид менторског односа.

Уколико је захтев из става 1. овог члана оправдан, декан покреће поступак за избор новог ментора, тако што упућује захтев Катедри којој припада дотадашњи ментор да предложи новог ментора. Кандидат и нови ментор дају писмену сагласност на овај предлог, а предлог се упућује Већу докторских студија.

На исти начин врши се и измена члана комисије.

IV ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ И ИЗВОЂЕЊЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

Члан 24.

Настава на докторским студијама организује се у два основна облика:

- групна настава и
- појединачна (менторска) настава.

У зависности од броја студената пријављених за слушање неког предмета, Факултет својом Одлуком одређује однос обима групне и појединачне наставе на том предмету.

Обим студија и оптерећење исказано ЕСПБ бодовима не зависе од тога да ли се из предмета држи организована или појединачна настава.

Члан 25.

Ангажовање студента се утврђује у складу са правилима о потребном ангажовању за стицање једног бода ЕСПБ.

Број ЕСПБ бодова је одређен на основу радног оптерећења - ангажовања (просечног) студента, израженог у времену потребном за достизање исхода учења, као и да један ЕСПБ бод представља око 25-30 радних сати студента.

Укупан број сати потребан за постизање исхода учења обухвата:

- 1) Број часова активне наставе;
- 2) Број сати самосталног рада студента, у циљу припреме за наставу и након одслушане наставе.

Члан 26.

Студент докторских студија код једног наставника може полагати највише три предмета.

Члан 27.

Наставник или наставници ангажовани на предмету на докторским студијама дужни су да прате рад студената и да, уколико је на предмету студент радио семинарски рад или било коју другу врсту писаног истраживачког рада, да тај исти рад по окончању испита унесе у Репозиторијум испитних радова студената докторских студија.

Сврха Репозиторијума испитних радова је да се омогући транспарентност у напредовању студената.

V ПОСТУПАК ПРИПРЕМЕ И УСЛОВИ ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Појам докторске дисертације

Члан 28.

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија и представља самостални и оригинални научноистраживачки рад кандидата у одговарајућој научној области или више научних области и подложна је јавној оцени.

Докторска дисертација је рад монографског типа или скуп објављених научних радова који представљају тематску целину. Докторска дисертација, која представља скуп објављених научних радова, обавезно садржи увод, дискусију и закључак. Најмањи број радова за докторску дисертацију овог типа је 3 из категорија M21, M22 или M23, а најмање један рад мора бити из категорије M21 или M22. Кандидат мора обавезно бити први аутор најмање 3 рада, од којих је бар један из категорије M21 или M22. Докторска дисертација, треба да буде израђена у складу са етичким стандардима.

Облик и садржај докторске дисертације

Члан 29.

Докторска дисертација има прописан облик и садржај.

Сенат Универзитета доноси Упутство о облику и садржају докторске дисертације која се брани на Универзитету у Београду.

Члан 30.

Докторска дисертација се пише и брани на српском језику, односно на језику за који је студијски програм акредитован.

Докторска дисертација се може написати и/или бранити и на страном језику и ако се студије не реализују на том језику, под условом да чланови Комисије за оцену, односно чланови Комисије за одбрану докторске дисертације владају тим језиком, при чему се сачињава проширени апстракт на српском језику, а у складу са Статутом Универзитета.

Пријаве и извештаји комисија када се дисертација брани на страном језику морају да буду и на српском и на одговарајућем страном језику.

Члан 31.

Студент докторских студија стиче право да пријави докторску дисертацију када испуни прописане услове дефинисане студијским програмом и општим актом факултета, односно Универзитета.

1. Пријава теме докторске дисертације

Приступни рад на докторским студијама

Члан 32.

Студент докторских студија стиче право да након положених свих предмета предвиђених студијским програмом у прва три семестра студија пријави Приступни рад (Образац 3).

Члан 33.

Основна сврха Приступног рада је да омогући студенту да:

- покаже адекватно знање и дубоко разумевање проблема у одабраном делу студијског подручја које је изучавао на докторским студијама, тако што ће на основу шире светске и домаће литературе дати свеобухватан преглед уочених проблема у релевантној научној области, као и познате начине решавања ових проблема;
- пружи сопствени критички осврт на представљање описаних проблема и решења;
- идентификује актуелан проблем, или проблеме, у ужој научној области за које би извео самостална истраживања и циљеве које би желео тим истраживањима да оствари;
- изложи форму очекиваног научног доприноса (нов модел, нова техника, нов приступ,...);
- изложи полазне хипотезе и очекиване научне резултате;
- наведе основне методе истраживања које ће користити при решавању постављеног проблема и образложи њихов избор;
- наведе план истраживања (фазе истраживања, коришћење метода истраживања у појединим аспектима истраживања) са предвиђеном динамиком реализације;
- наведе оквирни садржај рада као приказа резултата истраживања (најмање до нивоа секција у поглављима, пожељно до трећег нивоа хијерархије);
- наведе оквирну литературу коју ће користити у истраживању.

Члан 34.

Завршни део Приступног рада мора да садржи формалну пријаву теме докторске дисертације (Образац 4.), са прилозима:

- образложење теме (научна област из које је тема, предмет научног истраживања, основне хипотезе, циљ истраживања и очекивани резултати, методе истраживања, план истраживања, оквирни садржај рада и оквирни списак стручне литературе која ће се користити);
- биографија кандидата;
- библиографија кандидата;
- изјава да предложеној тему кандидат није пријављивао на другој високошколској установи у земљи или иностранству;
- мишљење одговарајућих етичких комитета о етичким аспектима истраживања, уколико је предвиђено посебним прописима.

Уз пријаву, кандидат прилаже доказе да испуњава услове за пријаву теме.

Поступак током пријаве и израде Приступног рада

Члан 35.

Уз писмену сагласност потенцијалног ментора студент подноси Служби пријаву за израду Приступног рада на докторским студијама.

Потенцијални ментор иницијално предлаже два члана Комисије за преглед и одбрану приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације, једног из реда предметних наставника ангажованих на докторским студијама, и једног члана Комисије са другог факултета.

Члан 36.

Служба доставља Пријаву кандидата за израду приступног рада Већу докторских студија које разматра Пријаву и, у случају прихватања Пријаве за израду приступног рада, утврђује предлог теме истраживања, потенцијалног ментора, Председника и чланове Комисије за преглед и одбрану завршеног приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

Члан 37.

Наставно-научно веће Факултета разматра предлог Већа докторских студија, одобрава студенту израду приступног рада и доноси одлуку о именовању потенцијалног ментора, именује Председника и чланове Комисије за преглед и одбрану приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

Комисију за преглед и одбрану завршеног приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације чине најмање три наставника и истраживача из научне области из које је тема докторске дисертације, који испуњавају услове из Стандарда који важе за ментора и познају језик на коме се израђује докторска дисертација, од којих најмање један члан није у радном односу на Факултету. Комисија има непаран број чланова.

Комисија бира председника из реда својих чланова.

Број чланова Комисије са исте Катедре не може бити већи од половине укупног броја чланова Комисије.

Потенцијални ментор може бити члан Комисије за преглед и одбрану приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

Члан 38.

Уз потписе потенцијалног ментора и чланова Комисије за преглед и одбрану завршеног приступног рада, завршен приступни рад студент предаје Служби.

Ментор подноси Служби писани захтев за заказивање одбране приступног рада, уз предлог датума и времена одбране.

Служба обавештава јавност о дану и часу одбране приступног рада најмање 3 дана пре одбране, на огласној табли Факултета и на Интернет страници докторских студија Факултета.

Поступак током одбране приступног рада

Члан 39.

Одбрана Приступног рада је усмена и јавна.

Студент докторских студија брани Приступни рад и предложеном тему докторске дисертације пред Комисијом за преглед и одбрану завршеног приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације, у присуству потенцијалног ментора, ако није члан Комисије, као и осталих заинтересованих лица.

Члан 40.

Одлука Комисије при првој јавној одбрани може бити Одбрани-о/ла или Поправни испит, а при другом покушају одбране Одбрани-о/ла или Није одбрани-о/ла.

У случају да се кандидат упућује на поправни испит, нова јавна одбрана мора бити заказана у року не дужем од три месеца.

Комисија доноси одлуку већином гласова укупног броја чланова Комисије.

Донета одлука се уписује у Записник о јавној одбрани приступног рада.

Председник Комисије доставља извештај о јавној одбрани Служби за докторске студије.

Извештај о оцени научне заснованости теме докторске дисертације

Члан 41.

Председник Комисије за преглед и одбрану завршеног приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације на основу мишљења чланова Комисије у року од 30 дана од дана одбрањеног приступног рада припрема и предаје Служби Извештај о оцени научне заснованости теме докторске дисертације. Извештај потписују сви чланови Комисије.

Извештај Комисије из става 1. овог члана садржи:

- основне податке о кандидату и дисертацији (име, презиме и биографију кандидата, предлог теме, податке о претходном школовању кандидата и о оствареним ЕСПБ бодовима на докторским студијама и оцену важнијих радова кандидата);
- предмет и циљ дисертације (показати да је реч о оригиналној идеји значајној за развој науке, њену примену, односно развој научне мисли уопште);
- основне хипотезе од којих ће се полазити у истраживању (хипотезе које ће се научно потврдити или оборити);
- методе које ће се у истраживању применити;
- очекиване резултате и научни допринос (конкретно навести очекивани допринос одређеној области науке);
- оквирни списак литературе;
- закључак;
- име и референце предложеног ментора;
- датум и потпис чланова Комисије.

Члан Комисије у случају издвојеног мишљења, подноси писано образложење.

Извештај Комисије се предаје и у електронском облику.

Уколико Комисија не сачини Извештај у року из става 1. овог члана, именује се нова Комисија.

Усвајање Извештаја за оцену научне заснованости теме докторске дисертације

Члан 42.

Веће докторских студија предлаже доношење одлуке Наставно-научном већу о усвајању Извештаја за оцену научне заснованости теме докторске дисертације кандидата, са предлогом будућег ментора

Члан 43.

Одлуку о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора доноси Наставно-научно веће Факултета, на основу Извештаја Комисије за оцену научне заснованости теме пријављене докторске дисертације и писане сагласности о менторству наставника и кандидата (Образац 5.).

Наставно-научно веће приликом доношења одлуке оцењује:

- 1) да ли је реч о оригиналној идеји и
- 2) да ли је тема од значаја за развој науке, примену њених резултата, односно развој научне мисли уопште.

Разматрајући Извештај Наставно-научно веће Факултета може донети одлуку о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора, одлуку о неприхватању теме докторске дисертације и одређивању ментора, односно закључак о одлагању са предлогом у ком делу и на који начин је потребно да се Извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације измени или допуни и у ком року.

Негативна одлука Наставно-научног Већа из става 3. овог члана мора бити образложена.

Прихваћени Извештај са оценом научне заснованости теме докторске дисертације кандидата, са предлогом будућег ментора, Служба доставља одговарајућем већу научних области Универзитета, односно Већу за интердисциплинарне, мултидисциплинарне и трансдисциплинарне студије (у даљем тексту: Веће за ИМТ студије) на сагласност.

Уз захтев за давање сагласности (Образац 6.), прилажу се и:

- одлука Наставно-научног већа Факултета о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора и
- Извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

У поступку одлучивања о захтеву за давање сагласности, веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, може донети одлуку о давању сагласности или одлуку да се не даје сагласност на одлуку о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора. Ако веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, оцени да недостају одређени елементи потребни за одлучивање, донеће закључак о одлагању разматрања захтева ради прибављања допуне и одредиће рок у коме факултет треба да достави тражену допуну.

Веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, је дужно да донесе одлуку о давању или одлуку којом се не даје сагласности у року од 60 дана од дана пријема захтева на Универзитету.

Негативна одлука већа научних области, односно Већа за ИМТ студије, из става 5. овог члана мора бити образложена

На негативну одлуку Већа научних области, Факултет може поднети приговор Сенату Универзитета у року од 15 дана од дана пријема одлуке.

Сенат може усвојити приговор ако утврди да је основан и донети одлуку о давању сагласности на предлог теме докторске дисертације и одређивању ментора или одбити приговор као неоснован и донети одлуку којом се потврђује првостепена одлука.

Одлука Сената Универзитета о приговору је коначна.

Достављање одлуке

Члан 44.

По добијању одлуке о давању сагласности на предложеној тему докторске дисертације и одређивању ментора, Служба прослеђује Одлуку члановима Већа за докторске студије, односно Наставно - научном већу.

Служба наведену Одлуку упућује ментору и студенту.

2. Оцена докторске дисертације

Подношење докторске дисертације на оцену

Члан 45.

Студент који је завршио израду докторске дисертације подноси је на оцену уколико је испунио све услове предвиђено студијским програмом докторских студија и има као први аутор, односно аутор са највећим доприносом, најмање један објављен рад у научном часопису, који је садржински повезан са докторском дисертацијом, о чему писани Извештај подноси ментор (Образац 7.) у складу са Стандардима и општим актом факултета.

Уколико рад није објављен у часопису прихватиће се и рад коме је додељен DOI број.

Уколико има више аутора рада са подједнаким доприносом у раду, само један од аутора може да користи тај рад као услов за одбрану докторске дисертације.

Када је докторска дисертација у облику скупа објављених научних радова, кандидат мора испунити услове дефинисане чланом 23. став 3. овог правилника.

Мишљење о испуњености услова за одбрану докторске дисертације даје Наставно-научно веће на предлог Већа докторских студија и предлаже Комисију за оцену докторске дисертације.

Члан 46.

Пре упућивања докторске дисертације у поступак оцењивања Факултет на захтев ментора врши проверу оригиналности докторске дисертације достављене у електронском облику одговарајућим софтвером који обезбеђује Универзитет.

Уколико се софтвером утврди постојање чињеница које указују на сумњу у оригиналност о томе се обавештава декан, а предмет се прослеђује ментору.

Ментор је у обавези да уради процену оригиналности докторске дисертације узимајући у обзир резултате софтверске анализе.

Писано мишљење о процени оригиналности докторске дисертације и резултате софтверске анализе ментор доставља декану.

Члан 47.

Пре упућивања докторске дисертације на проверу оригиналности софтвером који обезбеђује Универзитет, ментор је у обавези да уради процену оригиналности докторске дисертације софтвером који обезбеђује Факултет. Писано мишљење о процени оригиналности докторске дисертације ментор доставља Служби.

Члан 48.

Докторску дисертацију у електронском облику и одговарајућем броју штампаних примерака студент подноси Служби најкасније шест месеци пре истека рока за завршетак студија. Уз дисертацију кандидат подноси писану сагласност ментора да може поднети докторску дисертацију на оцену (Образац 7.).

Докторску дисертацију студент подноси Служби најраније три месеца након добијања сагласности на предложену тему од стране Већа научних области Универзитета, односно Већа за ИМТ студије.

Комисија за оцену докторске дисертације

Члан 49.

Служба доставља Извештај ментора о завршеној докторској дисертацији Већу докторских студија. Веће докторских студија оцењује испуњеност услова за одбрану докторске дисертације. Веће докторских студија утврђује предлог чланова Комисије за оцену завршене докторске дисертације и прослеђује га Наставно-научном већу које доноси одлуку о именовању Комисије.

Комисију из става 1. овог члана чине најмање три члана, од којих најмање један члан није у радном односу Факултету. Комисија има непаран број чланова.

Члан комисије из става 1. овог члана може бити наставник Универзитета или лице изабрано у научно звање, из земље или иностранства, са научним референцама из одговарајуће научне области из које је тема докторске дисертације ако испуњава услове из Стандарда који важе за ментора и познаје језик на коме је написана докторска дисертација.

Комисија из става 1. овог члана бира председника из реда својих чланова.

Ментор не може бити члан Комисије, осим у изузетним случајевима на основу одлуке Сената донете на предлог Факултета и Већа научних области. Ментор не може бити председник Комисије.

Број чланова Комисије са исте Катедре не може бити већи од половине укупног броја чланова Комисије.

Извештај Комисије за оцену докторске дисертације

Члан 50.

Председник Комисија за оцену докторске дисертације припрема извештај на основу прикупљених писаних мишљења чланова комисије, а извештај потписују сви чланови комисије.

Извештај комисије из става 1. овог члана садржи:

- основне податке о кандидату и дисертацији (основни подаци о кандидату, наслову дисертације, њеном обиму и библиографским подацима);
- предмет и циљ дисертације (показати да је реч о оригиналној идеји значајној за развој науке, њену примену, односно развој научне мисли уопште);
- основне хипотезе од којих се се полазило у истраживању (да ли су хипотезе научно потврђене или оборене);
- кратак опис садржаја дисертације;
- остварене резултате и научни допринос дисертације (конкретно навести остварени допринос одређеној области науке);
- објављене и саопштене резултате који чине део докторске дисертације;
- закључак са образложењем научног доприноса докторске дисертације (навести да је дисертација урађена према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно дело и да су се стекли услови за њену јавну одбрану) и - датум и потпис чланова комисије.

Када је докторска дисертација у облику скупа објављених научних радова, извештај комисије садржи и мишљење о испуњености услова дефинисаних чланом 23. став 3. овог правилника.

Члан комисије из става 1. овог члана може поднети издвојену оцену докторске дисертације, са образложењем.

Комисије за оцену докторске дисертације може оценити да докторска дисертација може да се прихвати у предатом облику, или да је потребно извршити одређене исправке, или да докторска дисертација не може да се прихвати.

У року од 45 дана од дана именовања, Комисија подноси наставно-научном већу факултета извештај о оцени докторске дисертације.

У случају да Комисија не сачини извештај у року из става 4. овог члана, именује се нова комисија.

Увид јавности

Члан 51.

Након прихватања извештаја Комисије за оцену докторске дисертације, Факултет је дужан да докторску дисертацију и извештај Комисије о оцени докторске дисертације учини доступном јавности у библиотеци факултета и у електронској верзији на званичној интернет страници факултета и Универзитета, до одбране дисертације.

Обавештење о стављању на увид јавности докторске дисертације и Извештаја о завршеној докторској дисертацији оглашава се Интернет страници Факултета.

Рок за увид јавности је 30 дана пре усвајања извештаја комисије.

Уколико постоје у писаној форми достављене примедбе на извештај или на докторску дисертацију, Комисија за оцену докторске дисертације у року од 30 дана даје мишљење о примедбама и целокупну документацију доставља Већу за докторске студије.

На основу примедби и закључака, чланови Већа докторских студија заузимају став који се прослеђује Наставно-научном већу на даље разматрање.

Одлуке о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и о именовању Комисије за одбрану

Члан 52.

Одлуку о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и одлуку о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације доноси Наставно-научно веће по истеку рока из члана 39. став 2. овог правилника.

Наставно-научно веће разматрајући извештај Комисије даје оцену и образлаже:

- 1) да ли је завршена докторска дисертација у складу са одобреном темом и
- 2) да ли наводи садржани у извештају потврђују да су се стекли услови за одбрану докторске дисертације.

Наставно-научно веће разматрајући извештај може донети

- одлуку о усвајању извештаја и именовати Комисију за одбрану докторске дисертације,
- одлуку којом се извештај не усваја,
- или закључак о одлагању доношења одлуке са предлогом у ком делу и на који начин је потребно да се извештај Комисије за оцену докторске дисертације измени или допуни и у ком року.

Ако Наставно-научно веће закључи да се поднети Извештај о завршеној докторској дисертацији може прихватити, донеће одговарајућу одлуку о усвајању Извештаја и именовати Комисију за одбрану докторске дисертације. Извештај Комисије о завршеној докторској дисертацији и закључак Наставно-научног већа са евентуално пристиглим примедбама шаљу се на сагласност одговарајућем Већу научних области Универзитета.

Комисију за одбрану докторске дисертације по правилу чине чланови Комисије за оцену докторске дисертације.

Уколико Наставно-научно веће не прихвати извештај Комисије именује се нова комисија. Одлука о неприхватању извештаја мора бити образложена.

Уколико наставно-научно веће прихвати негативан извештај Комисије за оцену докторске дисертације, докторска дисертација се одбија и кандидат не може поново да је пријави. Одлука о одбијању мора бити образложена.

Одлука Наставно-научног већа је коначна.

3. Одбрана докторске дисертације

Комисија за одбрану докторске дисертације

Члан 53.

Веће докторских студија утврђује предлог чланова Комисије за одбрану докторске дисертације и прослеђује га Наставно-научном већу које доноси одлуку о именовању Комисије.

Комисија из става 1. овог члана бира председника из реда својих чланова.

Комисију за одбрану докторске дисертације чине најмање три члана од којих најмање један члан није у радном односу на Факултету.

Члан комисије из става 1. овог члана може бити наставник Универзитета или лице изабрано у научно звање, из земље или иностранства, са научним референцама из одговарајуће научне области из које је тема докторске дисертације ако испуњава услове из Стандарда који важе за ментора и познаје језик на коме је написана докторска дисертација.

Комисија има непаран број чланова.

Број чланова Комисије са исте Катедре не може бити већи од половине укупног броја чланова Комисије.

Ментор не може бити члан Комисије, осим у изузетним случајевима на основу одлуке Сената донете на предлог Факултета и Већа научних области. Ментор не може бити председник Комисије.

Сагласност на одлуке о усвајању извештаја

Комисије за оцену докторске дисертације и о именовању

Комисије за одбрану докторске дисертације

Члан 54.

На одлуку о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и одлуку о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације сагласност даје одговарајуће веће научних области Универзитета, односно Веће за ИМТ студије, за студијске програме који су акредитовани у ИМТ пољу.

Уз захтев за давање сагласности (Образац 4.), већу научних области, односно Већу за ИМТ студије, прилажу се и:

- одлука наставно-научног већа факултета о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације;
- извештај комисије о оцени докторске дисертације;
- примедбе на извештај комисије (уколико их је било);
- мишљење Комисије за оцену докторске дисертације о примедбама (уколико их

је било) и

- одлука наставно-научног већа факултета о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације.

Веће научних области, односно Веће за ИМТ, студије оцењује:

- 1) да ли је урађена докторска дисертација у складу са темом на коју је Универзитет дао сагласност и
- 2) да ли наводи садржани у извештају потврђују да су се стекли услови за одбрану докторске дисертације.

У поступку одлучивања о захтеву за давање сагласности на одлуку о усвајању извештаја Комисије и одлуку о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, може донети одлуку о давању сагласности или одлуку да се не даје сагласност на одлуку о усвајању извештаја. Ако веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, оцени да недостају одређени елементи потребни за одлучивање, донеће закључак о одлагању разматрања захтева ради прибављања допуне и одредиће рок у коме факултет треба да достави тражену допуну.

Веће научних области, односно Веће за ИМТ, студије дужно је да донесе одлуку о давању или одлуку којом се не даје сагласност у року од 60 дана од дана пријема захтева на Универзитету.

Негативна одлука већа научних области, односно Већа за ИМТ студије, из става 5. овог члана мора бити образложена.

На негативну одлуку већа научних области, односно Већа за ИМТ студије, из става 5. овог члана, факултет подносилац захтева може поднети приговор Сенату Универзитета у року од 15 дана од дана пријема одлуке.

Сенат може усвојити приговор ако утврди да је основан и донети одлуку о давању сагласности на извештај о урађеној докторској дисертацији или одбити приговор као неоснован и донети одлуку којом се потврђује првостепена одлука.

Одлука Сената Универзитета о приговору је коначна.

Наставно-научно веће, ментор и студент се обавештавају о одлуци Већа научних области Универзитета односно Већа за ИМТ студије.

Јавна одбрана докторске дисертације

Члан 55.

Одбрана докторске дисертације је усмена и јавна, а кандидат је брани пред Комисијом за одбрану докторске дисертације.

Ментор подноси Служби писани захтев за заказивање одбране докторске дисертације уз предлог датума и времена одбране.

Дан, час и место одбране заказује се посебном одлуком декана.

Информација о одбрани докторске дисертације са подацима о кандидату, теми, времену и месту одржавања одбране, објављује се у средствима јавног информисања и на интернет страници факултета, најкасније пет дана пре датума одржавања одбране.

Одбрани обавезно присуствује ментор и сви чланови Комисије за одбрану докторске дисертације.

Изузетно, члан Комисије за одбрану докторске дисертације који је из иностранства

може учествовати у одбрани путем видео конференцијске линије, што се констатује у записнику са одбране докторске дисертације.

У случају потребе за заштитом јавног здравља и безбедности, одбрана докторске дисертације може да буде одржана путем видео конференцијске линије, на начин којим се обезбеђује јавност. По одобрењу ректора Универзитета, председник комисије приликом заказивања одбране путем видео конференцијске линије образлаже неопходност одржавања одбране на тај начин.

Председник Комисије за одбрану докторске дисертације отвара поступак усмене одбране, укратко износи биографске податке о кандидату и процедурама које су претходиле одбрани.

После речи председника Комисије за одбрану докторске дисертације, кандидат у оквиру времена које му одреди комисија, а највише до 45 минута, излаже садржај своје дисертације, методе које је применио, посебно истиче научне доприносе и износи закључке до којих је у докторској дисертацији дошао.

После излагања кандидата, чланови Комисије за одбрану докторске дисертације постављају питања, а могу тражити и објашњења у вези са дисертацијом. Кандидат је дужан да одговори на питања која му поставе чланови комисије и да пружи тражена објашњења.

Када Комисија за одбрану докторске дисертације утврди да се о предмету одбране довољно расправљало, председник Комисије саопштава да је одбрана закључена и Комисија се повлачи ради гласања и доношења одлуке.

Одлука о одбрани докторске дисертације

Члан 56.

Комисија за одбрану докторске дисертације може донети одлуку да је кандидат "одбранио" или "није одбранио" докторску дисертацију.

Одлука се доноси већином гласова укупног броја чланова Комисије.

У случају једнаке поделе гласова, одлучује глас Председника Комисије

Након доношења одлуке, председник Комисије јавно саопштава одлуку.

О усменој одбрани докторске дисертације води се записник који потписују сви чланови Комисије.

Донета одлука се уписује у Записник о јавној одбрани докторске дисертације и овај записник потписују сви чланови Комисије.

Члан Комисије из члана 55. став 6. овог правилника не потписује записник из става 6. овог члана, већ се изјашњава о прихватању записника, о чему се на крају записника ставља посебна забелешка.

Чланови Комисије који су остали у мањини у Записник уносе издвојено мишљење и потписују га.

Записник се саставља на српском језику, а у случају одбране на неком другом језику записник се саставља и на том језику.

Докторска дисертација се брани само једанпут.

Члан 57.

Лице које одбрани докторску дисертацију стиче научни назив доктора наука у одговарајућој научној области, односно мултидисциплинарној научној области, у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива Националног савета за

високо образовање и акредитованим студијским програмом.

Злоупотреба вештачке интелигенције

Члан 58.

Генеративна вештачка интелигенција (Generative AI) је подскуп вештачке интелигенције која користи генеративне моделе за производњу текста, слика, видео записа или других облика података. Неки од алата су: ChatGPT, GPT, Dall-e, Canava, DeepSeek и други.

Помоћни алати засновани на вештачкој интелигенцији (Assistive AI) дају предлоге, исправке и побољшања садржаја који је креиран. Неки од алата су расположиви у оквиру Microsoft office пакета (Copilot) или се могу користити посебни алати као што је на пример Grammarly.

Копирања и креирања било ког дела рада, поглавља, студије случаја, експеримента, упитника или коришћење алата вештачке интелигенције није дозвољено. Уређивање радова, да би се побољшала читљивост, је дозвољено јер одражава стандардне алате који су већ коришћени за побољшање правописа и граматике, и користи постојећи материјал који је креирао аутор, уместо да генерише потпуно нови садржај, док аутор(и) остају одговорни за оригинално дело.

Уколико се вештачка интелигенција користи у складу са горе наведеним правилима, неопходно је навести који алат је примењен и у које сврхе. Потребно је јасно нагласити да интелектуални и научни садржај рада остаје искључиво дело аутора, а да је улога вештачке интелигенције ограничена на техничке аспекте, као што су провера граматике или унапређење стилске читљивости

V ЗАШТИТА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Члан 59.

Израда докторске дисертације се спроводи у складу са правилима поштовања и заштите интелектуалне својине, а у одређеним случајевима и у складу са Законом о заштити пословне тајне.

Члан 60.

У случају да резултати истраживања докторске дисертације укључују иновацију подобну за заштиту права интелектуалне својине, студент и ментор о томе обавештавају декана и надлежно тело научно истраживачке организације, у циљу спровођења поступка правне заштите и комерцијализације резултата истраживања.

VI РЕПОЗИТОРИЈУМ ОДБРАЊЕНИХ ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА

Члан 61.

Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" као организациона јединица Универзитета, формира регистар и базу у електронском облику (Дигитални репозиторијум Универзитета) у којем се трајно чувају електронске верзије одбрањених докторских дисертација на Универзитету и факултетима, заједно са извештајем комисије за оцену докторске дисертације (без видљивих потписа у складу са заштитом података о личности), подацима о ментору и саставу комисије и подацима о заштити ауторских права, са циљем да

се сви наведени подаци учине јавно доступним.

У докторској дисертацији се као обавезни саставни делови налазе и следеће потписане изјаве:

- потписана изјава о ауторству којом се тврди да у докторској дисертацији нема делова којима се нарушавају ауторска права других особа;
- потписана изјава да су обе верзије, штампана и електронска, истоветне;
- потписана изјава којом се овлашћује Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" да дисертацију чува у Дигиталном репозиторијуму Универзитета, те је учини доступном јавности, под условима дефинисаним лиценцом за коју се аутор одлучи.

Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" трајно чува штампану и електронску верзију докторских дисертација одбрањених на Универзитету.

Копију садржаја који се чува у Дигиталном репозиторијуму Универзитет је дужан да у року од три месеца од одбране докторске дисертације достави у централни репозиторијум који води надлежно министарство.

VII ПРОМОЦИЈА ДОКТОРА НАУКА

Члан 62.

Факултет у року од месец дана од дана одбране, Универзитету доставља:

- оригинал записника са јавне одбране докторске дисертације;
- захтев за издавање дипломе доктора наука, са личним подацима о кандидату, подацима који се односе на претходно образовање кандидата, подацима о датуму одбране и наслову докторске дисертације;
- биографију кандидата и
- друге неопходне документе, на захтев Стручне службе Универзитета.

Члан 63.

Промоција доктора наука је јавни свечани чин којим ректор Универзитета јавно проглашава кандидата који је одбранио докторску дисертацију за доктора наука у одговарајућој области.

На промоцију се позивају декан, ментор и кандидат.

Члан 64.

Промоцију доктора наука, по правилу, обавља ректор, а у случају његове спречености, проректор кога ректор овласти.

Промоција доктора наука завршава се констатацијом ректора, односно проректора кога ректор овласти да су испуњени услови за проглашење кандидата за доктора наука одговарајуће области и уручењем дипломе.

Члан 65.

У изузетно оправданим случајевима промоција доктора наука може се обавити и у одсуству кандидата.

На лични и образложени захтев кандидата, диплома доктора наука може бити уручена и без промоције, на свечан начин, у присуству ректора или проректора.

VIII ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 66.

Евиденција коју води Универзитет и евиденција коју воде факултети део су јединственог информационог система Универзитета, у складу с општим актом који доноси Сенат.

Универзитет води евиденцију о издатим дипломама и додацима диплома на докторским студијама, књигу промовисаних доктора наука као и евиденцију одобрених тема за израду докторских дисертација.

Евиденција о издатим дипломама и додацима диплома, матична књига студената и књига промовисаних доктора наука трајно се чувају.

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 67.

Саставни део овог правилника су обрасци:

- 1) Образац 1. Уговор са студентом
- 2) Образац 2. Пријава теме докторске дисертације
- 3) Образац 3. Захтев за давање сагласности на одлуку о прихватању теме докторске дисертације и о одређивању ментора
- 4) Образац 4. Захтев за давање сагласности на одлуке о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и о именовању комисије за одбрану.

Протоколи

Ходограми

Техничка упутства....

Члан 68.

Ступањем на снагу овог Правилника, престаје да важи Правилник о докторским студијама на Факултету организационих наука 05-01 бр. 3/116 од 04.09.2017. године.

Члан 69.

Овај правилник ступа на снагу даном доношења.

ПРОТОКОЛ ЗА ОДБРАНУ ПРИСТУПНОГ РАДА

Чланови Комисије за преглед и одбрану приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације састају се 15 минута пре одбране.

Председник Комисије отвара јавну одбрану позивањем присутних гостију да устану и потом у кратком обраћању присутнима наводи разлоге окупљања, име кандидата, назив теме и састав чланова Комисије пред којима се брани приступни рад. Након овог кратког обраћања Председник Комисије позива присутне госте да седну и потом даје кратку биографију кандидата и детаљан приказ процедуралних корака који су претходили овој јавној одбрани. Потом даје реч кандидату који треба да у времену не дужем од 30 минута прикаже актуелност решаваних проблема, претходне приступе решавању, да изложи критички осврт на наведене приступе указујући на њихове добре и лоше особине.

Кандидат у свом усменом излагању на одбрани приступног рада посебну пажњу треба да посвети проблему за који сматра да може у току даљих истраживања дати научни допринос захтеван за докторску дисертацију. Кандидат ће изложити полазне хипотезе и очекиване научне резултате, навести основне методе истраживања које ће користити при решавању постављеног проблема и образложити њихов избор. На крају ће кандидат навести предлог плана истраживања, са фазама истраживања и коришћењем метода истраживања у појединим аспектима истраживања, као и предвиђену динамику реализације током израде своје докторске дисертације.

Након усменог излагања кандидата, Председник Комисије даје реч члановима Комисије који ће у форми питања и одговора наставити са овим делом одбране приступног рада. Када сви чланови Комисије заврше са испитивањем кандидата, Комисија се повлачи на краће већање.

Одлука Комисије при првој јавној одбрани може бити Одбрани-о/ла или Поправни испит, а при другом покушају одбране Одбрани-о/ла или Није одбрани-о/ла.

У случају да се кандидат упућује на поправни испит, нова јавна одбрана мора бити заказана у року не дужем од три месеца.

Комисија доноси одлуку већином гласова укупног броја чланова Комисије.

Донета одлука се уписује у Записник о јавној одбрани приступног рада.

Председник Комисије доставља извештај о јавној одбрани Служби за докторске студије.

ПРОТОКОЛ ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Чланови Комисије за одбрану докторске дисертације састају се 15 минута пре одбране

Председник Комисије за одбрану докторске дисертације отвара поступак усмене одбране, укратко износи биографске податке о кандидату и процедурама које су претходиле одбрани.

Председник Комисије за одбрану докторске дисертације отвара јавну одбрану позивањем присутних гостију да устану и потом у кратком обраћању присутнима наводи разлоге окупљања, име кандидата, назив теме и састав чланова Комисије пред којима се брани докторска дисертација.

Након овог кратког обраћања Председник Комисије позива присутне госте да седну и потом даје кратку биографију кандидата, као и детаљан приказ процедуралних корака који су претходили овој јавној одбрани.

После речи председника Комисије за одбрану докторске дисертације, кандидат у оквиру времена које му одреди комисија, а највише до 45 минута, излаже садржај своје дисертације, методе које је применио, посебно истиче научне доприносе и износи закључке до којих је у докторској дисертацији дошао.

После излагања кандидата, чланови Комисије за одбрану докторске дисертације постављају питања, а могу тражити и објашњења у вези са дисертацијом. Кандидат је дужан да одговори на питања која му поставе чланови комисије и да пружи тражена објашњења.

Када Комисија за одбрану докторске дисертације утврди да се о предмету одбране довољно расправљало, председник Комисије саопштава да је одбрана закључена и Комисија се повлачи ради гласања и доношења одлуке.

Када кандидат заврши своје излагање, чланови Комисије, редом који одреди председник Комисије, износе личне ставове који се односе на дисертацију и усмено излагање кандидата, постављају кандидату питања или траже објашњења у вези изнетих тврдњи у тексту дисертације или током излагања.

Председник Комисије одређује да ли ће кандидат давати одговоре и објашњења после речи појединих чланова Комисије или ће прво саслушати питања, а потом одговарати.

Кандидат је дужан да одговори на питања која му поставе чланови Комисије и да пружи тражена објашњења.

Уколико чланови Комисије немају више питања, председник Комисије саопштава присутнима да је овај део јавне одбране докторске дисертације закључен и да се Комисија повлачи на већање и одлучивање гласањем.

Комисија за одбрану докторске дисертације може донети одлуку да је кандидат "одбранио" или "није одбранио" докторску дисертацију.

Одлука се доноси већином гласова укупног броја чланова Комисије.

У случају једнаке поделе гласова, одлучује глас Председника Комисије

Након доношења одлуке, председник Комисије јавно саопштава одлуку.

О усменој одбрани докторске дисертације води се записник који потписују сви чланови Комисије.

Донета одлука се уписује у Записник о јавној одбрани докторске дисертације и овај записник потписују сви чланови Комисије.

Члан Комисије из члана 55. став 6. овог правилника не потписује записник из става 6. овог члана, већ се изјашњава о прихватању записника, о чему се на крају записника ставља посебна забелешка.

Чланови Комисије који су остали у мањини у Записник уносе издвојено мишљење и потписују га.

Записник се саставља на српском језику, а у случају одбране на неком другом језику записник се саставља и на том језику.

Докторска дисертација се брани само једанпут.

Након потписивања Записника о одбрани докторске дисертације, Комисија се враћа у просторију у којој кандидат брани докторску дисертацију. Председник Комисије за одбрану докторске дисертације поново позива све присутне да на кратко устану и потом јавно проглашава одлуку Комисије.